

JOTOSOPAS

Reserviläisurheiluliitto ry

Jarmo Sulopuisto | Reino Ruotsalainen | Kuntoliikuntatoimikunta

Sisällysluettelo

Johdanto	4
Rinnasteiset kertausharjoitusvuorokaudet ja jotos	5
Mikä on jotos?	5
Yleistä	5
Jotoksen tarkoitus	5
Jotokset - monipuolista, haastavaa ja mielenkiintoista toimintaa	6
Naisten jotos	8
Tehtäväesimerkkejä	9
Valmistautuminen jotokselle	9
Mitä asioita pitäisi huomioida valmistauduttaessa jotokselle?	9
Jotoksen yleinen kulku	10
Mitä jotoksella tehdään?	10
Reitti, aikataulut, järjestäjän ohjeet ja määräykset	11
Huolto	12
Majoittuminen	13
Varusteet	14
Partio- ja henkilökohtaiset varusteet	15
Pakolliset partiokohtaiset varusteet	15
Pakolliset henkilökohtaiset varusteet	15
Suositeltavia lisävarusteita	15
Hyödylliset lisävarusteet	17
Ravinto ja ruoan valmistaminen	17
Pieniä vinkkejä	17
Mistä löytää tietoja jotoksista?	17
Lisätietoa jotoksesta	18
Liitteet	18
Liite 1: Esimerkki jotoksen varusteluettelosta	19
Henkilö- ja partiokohtaisia varusteita	19
Liite 2: Esimerkki jotostehtävästä	20
Liite 3: Reserviläisurheiluliiton valtakunnalliset jotokset	21

JOTOSOPAS 2014

Julkaisija: Reserviläisurheiluliitto ry

Tekijät: Jarmo Sulopuisto, Reino Ruotsalainen ja Kuntoliikuntatoimikunta

Kannen kuvassa Tampereen plikat Anu Laitinen, Elsa Suutari ja Laura Elo ottamassa suuntaa seuraavalle rastille.

Johdanto

Tämä opas on suunnattu kaikille sellaisille henkilöille, jotka pohtivat osallistumista jotostapahtumaan, joita ovat mm RESULT:n talvi- ja syysjotos, Naisten jotos ja erilaiset maakunnalliset tai paikalliset jotokset.

Oppaan luettuaan lukijalla on peruskäsitys siitä, miten jotokselle valmistaudutaan, mitä varusteita jotoksella tarvitaan ja minkä tyyppisiä tehtäviä jotoksella voi tulla vastaan.

Jotokselle on tyypillistä, että partiolla on kaikki varusteet – vaatteet, majoitteet, ruuat, jne. – mukanaan lähdöstä maaliin. Absoluuttista totuutta oikeista varusteista ei ole olemassakaan, sillä mikä sopii yhdelle, ei kelpaa toiselle lainkaan. Oppaassa esitetyillä varusteilla on kuitenkin selvitetty monta jotosta, joten kyllä niillä alkuun pääsee. Oppaassa ei opeteta nuotion sytyttämistä tai suunnistuksen alkeita. Sellaiset taidot on hankittava muualta.

Jotostelijoita matkalla rastilta toiselle.

Rinnasteiset kertausharjoitusvuorokaudet ja jotos

Reserviläisurheiluliitto, Maanpuolustuskoulutusyhdistys sekä Puolustusvoimat ovat sopineet, että talvi- ja syysjotoksista myönnetään rinnasteisia kertausharjoitusvuorokausia sekä osallistujille että toimihenkilöille, koska jotokset palvelevat myös maanpuolustusta lisäämällä sotilaallisia valmiuksia sotilasluonteisten tehtävien kautta. Käytännössä nämä rinnasteiset kertausharjoitusvuorokaudet hyväksyy jotospaikkakunnan aluetoimiston päällikkö ja sitten nämä tiedot kirjataan asianomaisen henkilön tietoihin puolustusvoimissa.

Mikä on jotos

YLEISTÄ

Suomen kielen sana jotos tarkoittaa ainakin kahta asiaa. Jotos on maastovaellus, jossa tarvittavat varusteet ja muona kannetaan itse mukana ja edetään partiona tehtävärastilta toiselle. Jotoksella ei tarvitse juosta eikä taistella kelloa vastaan (mahdollista pikataivalta lukuun ottamatta). Rasteilla on tehtäviä ja joskus on matkallakin suoritettavia tehtäviä. Jotoksen ideana on pärjätä tavanomaisilla vaellusvaatteilla ja varusteilla vuorokausi tai kaksi maastossa. Yöt nukutaan yleensä omissa majoitteissa. Jotoksella käytetään omia varusteita (mm. jalkineita ja kantolaitetta) ja valitaan muona oman mieltymyksen mukaan.

Jotos tarkoittaa myös jälkijonoa. Kun partio hiihtää lumessa tai muutama partio kulkee jalan maastossa, syntyy maastoon jotos. RESUL:n jotoksen sääntöjen mukaan ”Reserviläisjotoksen tarkoituksena on ylläpitää ja edistää reserviläistaitojen säilymistä ja kehittymistä sekä kohottaa osallistujien fyysistä suorituskyykyä ja kenttäkelpoisuutta.” Jos aikoo menestyä jotoksella, nuo taidot on oltava hallussa jo ennen kisaa. On jaksettava kulkea jalan tai suksilla, osattava

suunnistaa ja ampua. Ensiaputaidot ovat välttämättömiä. Eniten tehtäviä on taistelijan perustaitojen alueelta; partion toiminta, eri aseiden käyttö, miinoittaminen, tulenjohto, viestittäminen jne.

Jotos on myös johtamisharjoitus. Partion optimikoko on neljä jäsentä ja olennaista sekä etenemisessä että erityisesti tehtävissä on, että partion johtaminen ja yhteistyö sujuu. Jotos on sosiaalinen tapahtuma. Tapahtumaan osallistutaan usein suunnilleen samalla porukalla vuodesta toiseen. Jotokseen valmistautuminen vaatii partiolta yhteistoimintaa. Jotoksen aikana nähdään tuttuja niin reitin varrella kuin yöpymisalueellakin.

Jotoksilla on myös koulutuksellinen näkökulma. Pienissä tapahtumissa palaute voi tulla välittömästi partion suorituksen jälkeen, mutta isommissa tapahtumissa järjestäjä antaa tehtävien oikeat vastaukset joko kirjallisesti tai nykyisin yhä useammin netin kautta partion tultua maaliin. Oman suorituksen analysointi on tärkeää, jos tavoitteena on parantaa omaa suoritusta seuraavalla kerralla.

Jotokselle voi osallistua myös järjestelytehtäviin. Toimitsijana asioihin saa toisenlaisen näkökulman. Tehtävän suunnittelu antaa mahdollisuuden tutustua aiheeseen rauhassa ja perusteellisesti. Tehtävärastilla toimitsijana pääsee toteamaan, miten monella tavalla partio voi toimia tehokkaasti joko oikein tai väärin.

JOTOKSEN TARKOITUS

Reserviläisjotoksen tarkoituksena on ylläpitää ja edistää reserviläistaitojen säilymistä ja kehittymistä sekä kohottaa osallistujien fyysistä suorituskyykyä ja kenttäkelpoisuutta. Yksi tai kaksi viikonloppua vuodessa ei tähän riitä, joten jotokset ovat tilaisuuksia, joissa kenttäkelpoisuutta mitataan. Ylläpitämiseen ja edistämiseen on panostettava mieluusti jo ennen jotosta. Kun partio tulee tehtävärastille, ei opiskeluun ole enää aikaa, vaan hommien on sujuttava.

Jotokset -

monipuolista, haastavaa ja mielenkiintoista toimintaa

Kuikan Kierros Savonlinnassa syksyllä 1991 oli ensimmäinen jotos, jonne vanhat opiskeluaajan ystävät saivat minut mukaansa houkuteltua. Karossi -partio oli jo muutaman syysjotoksen käynyt ja nyt tarvittiin paikkaajaa estyneet jotostelijan tilalle. Asia myytiin minulle pistämättömästi. - Ei sinusta varmaankaan apua rasteilla ole, mutta sujuville jutustelijoille on aina tilaa partiossa, minulle sanottiin. Siitä lähtien jotokset ovat olleet tärkeä osa omaa reserviläistoimintaani.

Jotosten viehätys on niiden monipuolisuudessa. Liikkuminen syksyisessä suomalaisessa maastossa on kokemus jo itsessään. Syksyinen, sateinen Itä-Helsinki näyttää kovin erilaiselta kuin Hämeenkyrö pikkupakkasessa, mutta mieleenpainuvia molemmat. Mielenkiintoiset tehtävät ovat jotosten suola. Vuosien mittaan tehtävävalikoima on muuttunut selvästi sotilaallisempaan suuntaan, ja nyt ne kartoittavat hyvin keskeistä sotilasosaamista. Ampumarastit, etäisyyden arviointi, paikannus, ensiaputehtävät ja kaluston tunnistus ovat mukana tavalla tai toisella jokaisella syysjotoksella. Parhaimmillaan rasteilla testataan johtamista ja partion toimintaa pikatilanteessa ryhmänä. Vuosi vuoden jälkeen järjestäjät keksivät mielenkiintoisia tehtäviä, joissa on sopivasti vanhaa ja riittävästi uutta mukana. Osa tehtävistä on fyysisiä ja taistelua aikaa vastaan, mutta toisissa tehtävissä kiire on varmin tapa pilata suoritus. Hyvä tehtävä on sellainen, jossa pisteitä saa jo yrittämisestä, mutta isosti pisteitä tulee vasta, kun asia oikeasti osataan suorittaa annetussa ajassa.

Koko jotoksen rasittavuuteen vaikuttaa tieten-

kin matkan pituus, maasto ja sääolosuhteet. Matkavauhtia lisäämällä tai vähentämällä rasitus saadaan jokaiselle partiolle sopivaksi. Partioiden sisälläkin jotostelijoiden kunto vaihtelee. Huippu-urheilijan fyysistä kuntoa jotos ei kuitenkaan vaadi. Välillä kaveria autetaan ottamalla hänen rinksansa kantoon, välillä pidennetään taukoja ja aina varmistetaan, että ruokaa ja juomaa nautitaan riittävästi.

Aamupuuro trangialla keitetynä ja kärvennetty makkara iltanuotiolla ovat jotosuokien herkkua.

Meidän partiolla tärkein osa valmistautumista on varmistaa, että liikkeelle saadaan vähintään neljä jotostelijaa. Muutama viikko ennen h-hetkeä sitten on aika muistella kenelle jäi partion louevaate, kuka tuo trangian, kuka kirveen ja sahan. Jos kokemus hidastaakin matkavauhtia, niin se helpottaa varusteiden keräämistä, kun tietää, mitä metsässä ihan oikeasti tarvitaan. Viimeisellä viikolla ennen jotosta iltalukemiseksi sitten löytyy erilaisia sotilasosaamisen oppaita. Taktiset merkit ja kertasingon käyttökuntoon laitto tulee kerrattua aina niillä kerroilla, kun niitä ei jotoksella kysytä...

Mielenkiintoiset ja haastavat tehtävät, vanhan kertaaminen ja uuden oppiminen sekä

liikkuminen syksyisessä metsässä ovat tärkeä osa miellyttävää jotokokemusta. Sittenkin tärkeintä, ainakin Karossi -partiossa, on yhteinen aika vanhojen ystävien kanssa ja kuluneen vuoden tapahtumien päivittäminen. Toisen päivän iltana, kun takana on jo muutama kymmenen kilometriä metsämarssia ja parikymmentä rastia ja edessä jo hämöttää yöpymisalue, on tunnelma parhaimmillaan. Silloin on aika kertoa ne samat, kuluneet jutut, jotka kerroimme toisellemme jo Kuikan Kierroksella. Senkin takia kannatti taas rinkka pakata ja lähteä jotokselle.

JANNE KOSONEN

jotostelija vuodesta 1991 lähtien
RUL:n toiminnanjohtaja

Naisten jotos

Jo vuodesta 1990 naiset ovat kokoontuneet juuri heille suunnattuun jotokseen toukokuisena viikonloppuna eri puolella Suomea.

Jotos on tapahtuma, jossa partioittain edetään maastossa rastilta rastille tehtäviä tehden. Jotoksen järjestävät Maanpuolustusnaisten Liiton yhdistysten jäsenet. Paikkakunta vaihtuu joka vuosi. Jotos on avoin tapahtuma kaikille 15 vuotta täyttäneille naisille. Jotos alkaa lauantaiamuna ja päättyy sunnuntaina iltapäivällä. Jotokseen osallistutaan 3-4 hengen partioina.

Reitti kulkee maastossa, yleensä merkittyä reittiä pitkin. Suunnistusosuuksia voi olla tehtävänä. Reitit on suunniteltu niin, että on mahdollista kulkea polkuja, metsäteitä

tms. helppokulkuisia väyliä, joten jokainen normaalikuntainen pystyy suoriutumaan yhteensä n. 10-20 km matkasta hyvin viikonloppuna, rastien välit ovat 1-2 km. Jotoksella on paljon toimintarasteja. Rastitehtävät liittyvät kansalais-taitoihin, jokamiesoikeuksiin, pelastuspalveluun, retkeilyyn ensiapuun, luonnontuntemukseen ym.

Rastit suunnitellaan ja pisteytetään neljälle henkilölle, mutta muutkin kokoonpanot ovat sallittuja. Alaikäisillä on hyvä olla aikuinen huoltaja matkassa. Jotostelijat osallistuvat omalla vastuullaan. Huolto, ateriat ja majoitus vaihtelevat kulloinkin paikan mukaan. Yöpyä voidaan teltoissa, mökeissä jne. Jotos on mukava tapa reippailla kauniissa suomalaisessa luonnossa ystävien kanssa ja samalla ratkoa mielenkiintoisia ja haastavia tehtäviä.

Jotoksilla on myös kansainvälisiä osallistujia. Kuvassa virolaisnaisten partio telamiinarastilla.

Järjestäjän valitsema paikka määrittelee tapahtuman puitteet. Jokainen jotos on omanlaisensa, mutta ohjelmarunko noudattaa hyväksi havaittua kaavaa yli kahdenkymmenen vuoden ajalta. Kutsu jotokseen julkaistaan Maanpuolustusnaisten nettisivuilla ja Reserviläinen-lehdessä alkuvuodesta. Tarkemmat ohjeet varusteista yms. lähetetään aina ennen jotosta partioiden vastuuhenkilöille.

Tule ja koe erilainen maasto-tapahtuma!

Osallistuminen on hauskaa. Mukana on partioita, jotka ovat osallistuneet vuodesta toiseen.

TEHTÄVÄ- ESIMERKKEJÄ:

Kuka seuraavista on jätelain mukaan ensisijaisesti velvollinen siivoamaan autonrenkaat pois metsästä?

- a) Paikallinen kyläyhdistys
- b) Metsästysoikeuden haltija
- c) Maanomistaja
- d) Suomen Rengaskierrätys Oy
- e) Kaupunki

Tunnista oheiset ympäristömerkit

Miten lähestyt metson soidinta

- a) luontokuvaajana
- b) retkeilijänä

Kuntoliikunta on myös osa reserviläisten kenttäkelpoisuutta. Kuvassa suoritus lihaskuntorastilla.

Valmistautuminen jotokselle

MITÄ ASIOITA PITÄISI HUOMIOIDA VALMISTAUDUTTAESSA JOTOKSELLE?

Normaalikuntoinen, terve henkilö selviää mainiosti jotoksesta, jos osaa vain huoltaa itsensä – erityisesti jalkansa.

Toki jotoksesta nauttii enemmän, jos on valmistautunut kuntoilemalla esim. rinkkaa kantaen ja aihealueita kertailen.

Valmistautumiseen vaikuttavat ennen kaikkea seuraavat kysymykset:

- Mikä jotos on kyseessä: syys-, talvi-, naisten- vai jokin aselajijotos (esim pioneerijotos)?
- Millainen partio on lähdössä, mitä osataan?
- Onko aikaa ja halua satsata harjoitteluun?
- Halutaanko menestyä?

Vuodenaika vaikuttaa olennaisesti varustevalintoihin. Talvella on pantava sukset jalkaan ja rinkkaan hiukan lisää lämpöistä vaatetta. Myös majoite voi vaihtua laavusta teltaksi. Partion koko vaikuttaa siihen, kuinka monelle partiokohtaista pakollista varustusta voidaan jakaa. Jotoksen kesto määrää muonan määrän. Kaikki on kuitenkin kannettava alusta lähtien mukana. Varusteisiin palataan myöhemmin omassa luvussaan.

Partion jäsenten tiedot, taidot, kunto ja menestystshalu on eniten vaihteleva osa-alue. Syys- ja talvijotoksilla on etua, jos partioon kuuluu eri aselajien ihmisiä. Aselajikisoissa painottuu erityisalueen osaaminen. Partion muodostaa yleensä tuttu porukka, joka tulee hyvin toimeen keskenään. Viimeinen partion jäsen saatetaan saada puhutuksi ympäri vasta viikkoa ennen jotosta. Ahkerimmat kertaavat vanhoja tietojaan. Työnjakoa partion sisällä on hyvä miettiä; kuka on johtaja, kuka suunnistaa, EA-osaaja, hyvät ampujat jne.

Tiedot ja taidot unohtuvat, ellei niitä kerta ja harjoittele. Uutta on myös opeteltava koko ajan. Kotona voi lukea kirjallisuutta ja tutustua uusiin asioihin netin avulla, mutta koneiden ja vempelien käpistely onnistuu harvoin kotioloissa. MPK:n kurssit ovat tuoneet avun tähän asiaan. Lähes aiheesta kuin aiheesta järjestetään jossain päin maata kurssi, jolla voi verestää vanhoja taitoja ja oppia uutta.

Jotoksen yleinen kulku

MITÄ JOTOKSELLA TEHDÄÄN?

RESUL:n jotoksilla tehdään juuri sitä, mitä ”jotos”-sana tarkoittaa: edetään partiona tehtävärastilta toiselle kaikki varusteet koko ajan mukana, kesällä kävellen, joskus polkupyörällä, jopa uiden tai meloen, talvella hiihtäen. Jotos alkaa yleensä perjantai-iltana, jolloin on edettävä muutama tunti pimeässä. Syys- ja talvijotoksen reitin kokonaispituus vaihtelee maaston ja tehtävien keston mukaan, mutta on yleensä 40-50 km. Perjantai-iltana etappi on 3-4 tuntia, lauantaina 8-12 tuntia ja sunnuntaina 3-5 tuntia. Jotosta saatetaan helpottaa siten, että lähtö tapahtuu vasta lauantaiaamuna ja yöpymiseen tarjotaan vaihtoehtoksi lämmitettyä puolijoukkuetelmaa.

Syysjotoksella on kaksi sarjaa: ”sotilassarja” ja ”reserviläissarja”. Järjestäjä voi antaa sarjoille haluamansa nimet. Reserviläissarjassa etenemisvauhdiksi riittää normaali kävely.

Sotilassarjassa voi joutua ottamaan juoksu- askeleita ainakin pikataipaleella. Matkakin on hieman pitempi. Jotoksen luonteeseen kuuluu pikataival, jonka pituus on yleensä 2-3 km. Pikataival ei ole välttämättä viimeinen tehtävä, vaan se voi olla vaikka ensimmäisenä. Voimien loppuminen on hyvin harvoin keskeyttämisen syytä. Suurimpana syytä keskeyttämissiin ovat rakot jaloissa.

Partioiden paremmuus ratkaistaan tehtävillä. Ne jakautuvat viiteen tehtäväalueeseen:

1. reserviläistiedot ja –taidot,
2. suunnistus ja kartanluku,
3. EA- ja pelastuspalvelutoiminta,
4. erävaellustiedot ja –taidot sekä
5. luonto- ja yleistiedot.

Tehtävät on laadittava siten, että reserviläistiedot ja -taidot osa-alueen tehtävistä kertyy 40-60 % kokonaispisteistä, loppuista 10-20 % kustakin.

Tehtävät voivat olla kirjallisia tai toiminnallisia. Toiminnallisella rastilla tehdään jotakin konkreettista. Partio saa toimitsijalta tehtäväkäslyn, partion johtaja kääntää ja sitten partio toimii. Tehtävä voi olla esim. varamiinoitteen tekeminen, laukaus kertosimulaattorilla, jalan lastoitus jne. Kirjallisessa tehtävässä partio saa tehtäväpaperin, joka täytetään. Partio voidaan myös jakaa tehtävissä joko järjestäjän käskemänä tai partion oman harkinnan mukaan.

Ajankäyttö tehtävissä vaihtelee. Useimmiten tehtävä kestää 2-5 minuuttia. Joskus partion on itse seurattava ajan kulua, mutta useimmiten toimitsija lopettaa partion suorituksen määräajan

täytyttyä. Jos partio tietää, mitä pitää tehdä, niin suoritusaikaa on yleensä yllin kyllin. Tärkeätä on, että tehtäväkäsly luetaan huolella ja ymmärretään, mitä siinä sanotaan.

Liitteessä 2 on esimerkkitehtävä: tehtäväkäsly ja selvitys oikeasta vastauksesta / toiminnasta.

Reitti, aikataulut, järjestäjän ohjeet ja määräykset

Partiolle ilmoitetaan lähtöaika etukäteen. Partion on oltava lähtöpaikalla ilmoitettuun aikaan, mieluummin muutamaa minuuttia ennen. Lähdössä partio saa marssitai vaelluskäslyn, jossa ilmoitetaan päivän (voi olla koko tai osapäivä) rastit useimmiten koordinaatteina, tehtävärastien mahdollinen aukioloaika ja päivän kokonaisvaellusaika. Tarjolla voi olla myös lisärasteja, joilla käymisen partio arvioi oman ehtimisensä mukaan. Rastit on merkitty maastoon rastilipuvin. Rastilta on viitoitus tehtäväpaikalle. Järjestäjä voi ohjata partioiden kulkua ilmoittamalla tehtävärasteille aukioloajan, eli kellonajan, jolloin rasti aukeaa ja milloin se menee kiinni. Partion on itse pidettävä huoli siitä, että ehtii tehtävärasteille ajoissa. Partion on mietittävä muun muassa, mitä lisärasteja ehditään hakea ja milloin pidetään ruokatauko. Joskus järjestäjä on arvioinut, missä partiot pitävät lounastaukoa, ja ilmoittaa ruokailurastin etukäteen jotosohjeessa.

Jotoksilla pääsee myös kokeilemaan tarkka-ammuntaa. Taistelijapari tähystää.

Taktisten merkkien tunnistamista jotoksen rastilla.

Järjestäjän on annettava sääntöjen mukaan partioille kaksi ohjetta. Jotosten sääntöjen 7 §:stä löytyy näiden ohjeiden tarkka sisältö. Viimeistään kaksi viikkoa ennen jotosta annetaan ennako-ohje. Siinä on partiolle tärkeitä yleisiä tietoja. Hyvin olennaisia ovat partiolle määrättyt pakolliset varusteet ja lisävarusteet. Vaatteet, majoittumis- ja ruokailuvälineet, kirves, saha ja kompassi ovat perinteisiä varusteita. Lisävarusteiksi määrätään tarvikkeita tai varusteita, joita mahdollisesti tarvitaan jossakin tehtävässä: esim. köyttä, narua, hemesoppapurkki. Ennako-ohjeen julkaisun jälkeen on kaksi viikkoa aikaa arvailla, mitä ihmettä kullakin varusteella tehdään.

Toinen sääntöjen määräämä ohje on jotosohje, jonka partiot saavat ilmoittautuessaan kilpailupaikalla. Jotosohjeessa on vielä jotoksen kulkua tarkentavia ohjeita ja muutama tervehdys

sekä tietoja paikkakunnasta. Jotosohje kannattaa paitsi lukea ennen lähtöä, myös ottaa mukaan maastoon, koska siinä voi olla ohjeita mm. keskeyttämisen varalle.

Huolto

Partioiden huolto perustuu pääosin omaan varusteisiin. Järjestäjän on huolehdittava siitä, että partiolla on mahdollisuus vesitäydennykseen aamulla ja illalla majoitusalueella sekä mieluusti vähintään kerran keskellä päivää. Partion jäsenten on tiedettävä nestetarpeensa ja kannettava juomat mukanaan.

Ruokailujen järjestäminen vaatii partiolta yhteistoimintaa. Mukana on oltava keitin, polttoaine, astioita ja yhteiset ruoat. Etukäteen

on sovittava, mitä syödään ja kuka varaa, esivalmistaa ja pakkaa yhteiset ruoat. Tavallisin ruokailujärjestys lienee sellainen, että aamulla tankataan puuroa ja voileipää kuuman kahvin, teen tai kaakaon kera. Osa joukoista kulkee koko päivän mutustelemalla leipää tai erilaisia välipalapatukoita. Jotkut tekevät päivälläkin lämpimän ruoan, vaikkapa nopean sopan. Illalla, kun on saavuttu yöpymisalueelle, nautitaan tukeva päivällinen. Myöhemmin illalla voi olla vielä iltakahvin tai teen vuoro.

Varsin usein lauantain majoittumisalueelle pörähtää Sotilaskotiauto. Sen varaan ei huoltoaan saa kuitenkaan rakentaa. Jotoksen päätyttyä partioiden on päästävä pesulle ja partioille on myös oltava mahdollisuus ruokailuun.

Haavoittuneen partion jäsenen evakuointirasti.

Majoittuminen

Majoite on yleensä muodoltaan ja malliltaan vapaa, mutta pakollinen. Laavut, loueet ja teltat ovat tavallisimpia, mutta kevytpeitteestäkin tekee isolle partiolle nopeasti kelpo majoitteen. Järjestäjä on yleensä toimittanut yöpymisalueelle riukuja, joita voi käyttää majoitteiden pystyttämisessä. Kahden yön tapahtumissa partiot niputtavat yön jälkeen tukiriuut ja järjestäjä kuljettaa ne seuraavalle yöpymispaikalle. Jos kepit on oltava omasta takaa, siitä ilmoitetaan ennakko-ohjeessa. Usein

majoittuminen arvostellaan. Arviointiperusteena on tavanomaisesti turvallisuus, järjestys ja siisteys.

Kun partiot saapuvat yöpymisalueelle, toimitsijat antavat niille yöpymiskäskyn, jolla ilmoitetaan yöpymiseen liittyvät asiat ja aamun lähtö. Tulenteosta on aina eri ohjeet ja niitä on noudatettava. Kelien ja leirytymspaikan olosuhteiden mukaan tulenteoko voi olla pakollista, sallittua tai kiellettyä. Paloturvallisuuden vuoksi majoitteiden väli on oltava vähintään viisi metriä.

Varusteet

Mitä mukavampaa illalla leirissä, sitä epämukavampaa on matkalla. Eli, mitä enemmän jaksaa kantaa tavaraa repussa, sitä viihtyisämpää on illalla leirissä. Mukana on ruokaa, vaatetta ja varustetta moneen tilanteeseen. Mutta jos repun paino hipoo 20 kiloa, siinä on varmasti turhaa tavaraa. Hyvä tavoite on 12-13 kg, kun rinkassa on juomat pakattuna.

Vesistön ylitys eri variaatioilla on yleinen jotosrasti.

> Sovellettua reserviläisammuntaa sovelletusti värikuula-asein.

Partio- ja henkilökohtaiset varusteet

PAKOLLISET VARUSTEET

Alla oleva varustelista on vuoden 2011 syysjotoksen ennakko-ohjeesta.

Pakolliset partiokohtaiset varusteet

- majoite partiolle
- retkikeitin ja polttoaine
- kirves ja saha
- partion ensiapuvarustus; vähintään seuraavat tarvikkeet: (kyypakkaus, sideharsoa, laastaria, ideaside tai vastaava, 2 kpl kylmäpakkauksia, hiertymälaastaria ja särkylääkettä)
- 2 vrk:n muona
- GSM- puhelin toiminnassa koko jotoksen ajan
- koordinaattimittari 1:25 000 (Huomaa mittakaava)
- lujaa narua noin 2 x 50 metriä

Suositteluvia lisävarusteita:

- vesipullot / astiat
- riittävä vaatetus, vara- ja sadevaatteineen
- henkilökohtaiset hygienia- ja ensiapuvarusteet

Pakolliset henkilökohtaiset varusteet

- säänmukainen vaatetus (arvomerkkien käyttö on kielletty)
- kantolaite esim. rinka, jonka tilavuus on 60-80 litraa
- suojus jaettavalle materiaalille (kartalle ym.)
- valaisin (otsalamppu tai vastaava)
- muistiinpanovälineet
- puukko ja tulentekovälineet
- suunnistusvälineet (kompassi)
- mahdolliseen vesistönylitykseen sopivat jalkineet
- 2 kpl jätösäkkejä
- ruokailuvälineet
- henkilöllisyystodistus (sisäänkäynti varuskunnan portista)

Kommentteja varustelistasta:

Lista näyttää hyvin tavanomaiselta. Siinä on lueteltu perusvarustus, joka on aina oltava mukana. EA-varusteiden kohdalla lukee yleensä, että ”partion tarvitsema”. Tässä ohjeessa käskettiin muutama varuste pakettiin sisäinkin. Pakolliset varusteet ovat sellaisia, jotka partiolla on oltava aina mukanaan, ellei järjestäjä erikseen määrää, että varusteita voi vähentää esim jonkin tehtävän ajaksi.

Majoite on malliltaan vapaa, mutta se on oltava. Keitin on tänä päivänä lähes poikkeuksetta kaasu- tai bensiinkeitin. Sprikeittimet alkavat olla historiaa. Kirves on peruskalustoa. Aivan kevyellä ei tee mitään, mutta noin 500 g:n teräseella

saa jo pilkotuksi puita. Matkapuhelin saatetaan edellyttää turvallisuusvarusteeksi. Puhelimen väärinkäyttö estetään siten, että se sinetöidään sammutettuna ja paperiin käärittynä muovipussiin. Jos pussi on avattu, suoritus hylätään. Narun vahvuus on ilmoitettu (perinteiseen tapaan) epämääräisesti. Vetolujuus olisi aika yksiselitteinen kriteeri narun/köyden vahvuudelle. Loppujen lopuksi narua ei tarvittu joksella ikinäkään. Miksi kaksi jätettä? No siksi, että tällä kertaa olikin kaksi ylitystä. Jätettä voi käyttää myös leirissä mm. rinkan suojuksena tai lisäpeittona makuupussin jalkapäässä.

Oppaan lopussa on pari esimerkkiä varusteluettelosta.

Köysilaskeutumista ammattilaisten valvomana.

HYÖDYLLISET LISÄVARUSTEET

Hyödyllisten lisävarusteiden kantamista on harkittava tarkasti. Vaihtovaatteiden määrä, korjausvälineet (näistä myöhemmin oma listansa), kiikari, valaisin, EA-tarvikkeet, ym. Tämä lista hioutuu vuosien saatossa, kun kokemusta kertyy. Vesiastioita on oltava riittävästi. Hyvä makuualusta ja riittävän lämmin ja kevyt makuupussi ovat sellaisia varusteita, joihin kannatta panostaa.

Ravinto ja ruoan valmistaminen

Ruokailu on makuasia. Kaikki ihmiset ovat erilaisia ja vaihtoehtoja energiavarojen tankkaamiseen on äärettömän paljon. Karu vaeltaja kulkee kaksi vuorokautta kotona tehdyillä eväsleivillä, välipalana suklaapatukka. Toinen lämmittää vain vettä ja syö kuumalla vedellä kypsytettyä pussiruokaa suoraan pussista. Kolmas haluaa aamupuuron kiisselin kera aamulla, lämpimän sopan lounaaksi ja kokolihakastikkeella höystetyn perunamuusin päivälliseksi marjojen kera. Kaikki ovat oikeassa. Kyse on siitä, kuinka paljon olet valmis kantamaan ruokaa ja kuinka paljon haluaa käyttää aikaa ruoan valmistamiseen.

Ruokailut on suunniteltava etukäteen, jotta muonaa on mukana riittävästi, mutta ei liikaa. Maalissakin on hyvä olla varalla edes muutama sokeripala. Ruokia voi esivalmistaa varsin pitkälle kotona, jolloin ne saadaan pakattua pieneen tilaan. Painoa saadaan pudotettua kuivaamalla.

Keittimet ovat muuttuneet vuosien saatossa spriikeittimistä kaasulla toimiviksi. Kaasu on polttoaineena mukavaa käyttää, poltin on yksinkertainen ja ruoan kypsentyminen on sillä helppoa. Muitakin merkkejä kuin Trangia on

olemassa. Trangiaassa on kuitenkin toimiva poltin, tuulisuoja ja astiasetti, joilla pärjää jotoksilla turvallisesti. Kiipeilijöillä on pieniä polttimia, joiden ympärille voi taivuttaa alumiinipelistä kevyen tuulisuojan muutamassa hetkessä. Kahvipannun, yhden kattilan ja kahvan avulla pärjää jo hyvin.

Pieniä vinkkejä

Varusteet ja muonavalinnat hioutuvat mieltymysten ja kokemusten mukaisesti. Varusteiden pitäisi olla käytössä koeteltuja, sopivia ja tuttuja, ettei käyttö aiheuta yllätyksiä. Kriittisimpiä ovat jalkineet. Jotoksella ollaan lauainta helposti kymmenen tuntia jalkeilla, reppu selässä. Siinä ajassa jalat ehtivät turvota yllättävän paljon ja hiertyä. Jalkineiden on oltava jotosmaastoon sopivat, kevyet, sopivankokoiset ja ”sisäänajetut”. Jalat pitäisi saada pidetyksi mahdollisimman kuivana koko jotoksen ajan. Parhaiten tämä onnistuu vaihtamalla sopivan tiuhaan tahtiin paperipohjallisia (esim. taitettuja paperipyhkeitä).

Mistä löytää tietoja jotoksista?

Jotoksia on monenlaisia - paikallisia, maakunnallisia ja valtakunnallisia tapahtumia. Kutsut ja tiedot paikallisista ja maakunnallisista tapahtumista löytyvät parhaiten ko. reserviläispiirien kotisivuilta. Toinen hyvä väylä on MPK:n kotisivut, sillä varsin moni paikallinen tapahtuma on MPK:n kurssi. Tietoja paikallisista ja maakunnallisista tapahtumista pyritään saamaan entistä enemmän myös RESUL:n sivuille, ”Jotoshakemistoon”.

Valtakunnalliset tapahtumat ovat olleet jo vuosia RESUL:n verkkosivuilla. Sieltä löytyy tulevan vuoden kilpailukalenteri, kutsut, linkit tapahtumien kotisivuille ja tulokset. Tuloksia on myös takavuosilta. Jotostelijan on tunnettava lajin

säännöt. Nekin löytyvät RESUL:n kotisivuilta ”Säännöt”-välilehden alta. Samassa valikossa on vielä Jotoksen järjestelyohje. Se on suunnattu jotosten järjestäjille, mutta auttaa varmasti myös jotostelijaa valmistautumisessa.

Lisätietoa

www.jotos.fi

www.resul.fi

Liitteet

1. Esimerkki varusteluettelosta
2. Esimerkki jotostehtävästä
3. Reserviläisurheiluliiton valtakunnalliset jotokset

Liite 1: Esimerkki Jotoksen varusteluettelosta

Henkilö- ja partiokohtaisia varusteita:

- urheilualusas (pitkä)
- pyyhe
- alusas (ei puuvillaa)
- kevytsaappaat (varapohjalliset)
- hansikkaat (huom. sade)
- vaellusasu
- kompassit
- narua (pieni kerä)
- lusikka, muki, lautanen
- ilmastointiteippiä
- (sekunti)kello
- otsa- ja ledilamppu (+ paristot)
- juomapullo
- irtohihnoja
- majoite (laavu)
- kaasusäiliö (pieni)
- puhelin (kotelossa)
- puukko ja/tai monitoimityökalu
- saha
- köysi
- ampumaturvakortti
- metrimitta
- peilikompassi tai bussoli
- koordinaattimittari
- kahvia / teetä
- keksejä
- mustikkasoppaa
- lämmin kuppi –pusseja
- paita (ei puuvillaa)
- vaellussukat
- lippalakki
- lyijy- ja tussikyiniä (vedenkestävä)
- kartansuojuksia 4 kpl
- makuupussi ja sen suojuus
- makuualusta (kevyt)
- hygieniavälineet
- suojuuspussi rinkalle
- tulitikkuja ja sytytin
- rinka ja sen sadesuojus
- vyölaukku
- urheilujuomaa
- korvatulpat
- retkikeitin kattiloineen
- vesipullo tms.
- korjausvälineet
- kirves ja teränsuojus
- desinfiointiainetta
- 4 kolmoliinaa
- harsotaitoksia ja rasvaside
- sideharsoa ja ihoteippiä
- laastaria (perhos&rakko)
- hiilitabletteja
- valmiit voileivät
- retkimuonaa (esim. pakastekuivattua)
- puuroa
- energiapatukoita

Liite 2: Esimerkki Jotos tehtävästä

P1 Taktiset merkit, 10 pistettä

1 min aikaa tutustua tehtäväkäskeyn!

Tilanne: Olette osa Kuopion aluetta puolustavan prikaatin tiedustelukomppaniaa. Osana puolustusvalmisteluja partionne on käsketty suorittaa 2 vrk:n tiedustelutehtävä vihollisen selustassa. Olette saapuneet komentoteltalle, missä komppanianpäällikkö selvittää yleistilanteen prikaatin vastuualueella.

Tehtävä: Selvittää, mitä taktisia merkkejä kartalle on piirretty. Saatte listan mahdollisista vaihtoehdoista. Ympyröikää listasta ne kohdat, joita vastaavat taktiset merkit mielestänne löytyvät kartasta. Huom! Karttaan on piirretty paljon sellaisiakin merkkejä, joita vastaavia selitteitä ei löydy listasta.

Aika: 4 minuuttia. Aika alkaa ”päällikön” ilmoituksesta ja päättyy kun vastauslomake on palautettu.

Arvostelu: Maksimipistemäärä 10 p

1 p/oikea vastaus (oikeat valinnat alleviivattu)

1. Lumiajoneuvoilla liikkuva tiedusteluryhmä (2 tiedustelujoukkueen 1. ryhmä)
2. Pioneerijoukkue
3. Jalkaväkikomppanian komentopaikka
4. Jalkaväkiprikaatin komentopaikka
5. Hajautettua taistelutapaa käyttävän sissikomppanian toiminta-alue
6. Vartiokomppania
7. Miinoite (20 telamiinaa)
8. 4 kpl vihollisen kuljetushelikopteria
9. 10. prikaatin esikuntakomppania
10. Ilmatorjuntajaos
11. Junakuljetuksessa oleva tykistöpatteristo
12. Pioneerikomppania
13. Raskassinkojoukkue
14. Vihollisen panssariprikaati
15. Vihollisen rynnäkköpanssarivaunuja 6 kpl kulkusuunta pohjoiseen
16. Suojelukomppania
17. 4 kpl vihollisen taisteluhelikopteria
18. Kranaatinheitinjoukkue
19. Kätkö, sisältää elintarvikkeita
20. 10. prikaatin viestikomppania
21. Panssarintorjuntaohjusjoukkue
22. Junakuljetuksessa oleva tykistöpatteri
23. Panssarintorjuntajoukkue
24. Vihollisen helikoptereiden laskeutumisaikapaikka
25. Vihollisen sirotemiinoittama alue

Liite 3: Reserviläisurheiluliiton valtakunnalliset jotokset

Syysjotokset

1971	Retkeilyseminaari	Padasjoki
1972	Retkeilyseminaari	Hamina
1973	Maastojotos	Kuru
1974	Pahkajärven jotos	Pohj.-Valkeala
1975	Päijät-Hämeen jotos	Padasjoki
1976	Huovin Jotos	Raasi/Säkylä
1977	Saimaan Jotos	Ruokolahti
1978	Merenkurkun Jotos	Pietarsaari
1979	Pirkan Jotos	Nokia
1980	Sissijotos-80	Kirkkonummi
1981	Olli Tiaisen Jotos	Nurmes
1982	Savonvasama Jotos	Mäntyharju
1983	Pirkka-Hämeen Jotos	Kangasala
1984	Keski-Suomen Jotos	Laukaa
1985	Loimaan Jotos	Loimaa
1986	Mesikämmen Jotos	Ähtäri
1987	Tasala-Wilku Jotos	Rauma
1988	Lohenvaellus	Vantaa
1989	Laatokan-Karjalan Jotos	Pariikkala
1990	Vanain Vaellus -90	Hämeenlinna
1991	Kuikan Kierros	Savonlinna
1992	Etappi-Jotos	Vaasa
1993	Pahan Virstan Jotos	Tampere
1994	Kalamän Kierros	Leppävirta
1995	Rovajotos	Rovaniemi
1996	Raatteen Koukkaus	Suomussalmi
1997	Salpajotos	Miehikkälä
1998	Porkkala-Jotos	Kirkkonummi
1999	Kenttärata	Taivaalkoski
2000	Sissisavotta	Savonlinna
2001	Willimieskierros	Lappeenranta
2002	Jotostakaa	Akaa-Toijala
2003	Hirvi-Heikin vaellus	Kurikka
2004	Huovintien Jotos	Säkylä
2005	Ylöjärvijotos	Ylöjärvi
2006	Hämeenkyröjotos	Hämeenkyrö
2007	Stadin Jotos	Helsinki
2008	Kukkarojotos	Pieksämäki
2009	Terrijotos	Sysmä
2010	Sandels-jotos	Iisalmi
2011	Loimaan jotos	Säkylä
2012	Nikkari-jotos	Jurva
2013	Törni-jotos	Vantaa
2014	Tahko-jotos	Nilsiä
2015	Kapina-jotos	Mäntsälä

Talvijotokset

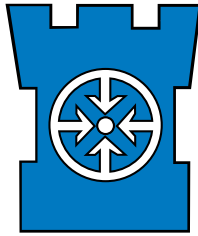
Talvijotos	Pyhätunturi
Talvijotos	Pyhätunturi
Pokasaha -83	Lappi
Hankijotos	Savonlinna
Rajajotos	Suomussalmi
Ilvesjotos	Tampere
Koukku-Jotos	Kerava
Verikivijotos	Kangasala
Naakima-Sissijotos	Lappi/Hki Sissikerho
Vehkavaellus	Hamina
Liippajotos	Kuusamo
Vammala-Jotos -92	Vammala
Himos-Jotos	Jämsä
Tynnyrin Koukkaus	Liekka
Huovinjotos	Säkylä
Kuusamon Piikki	Kuusamo
Veteraani-Jotos	Punkaharju
Kyrösjärvijotos	Ikaalinen
Ilves-Jotos	Hämeenlinna
Quattron Kiemurat	Heinävesi
Villen-jotos	Tikkakoski
Tuus-Jotos	Tuusula
Kapina-Jotos-04	Mäntsälä
Sompajotos	Kurikka
Terrijotos	Sysmä
Luntan Lenkki	Oripää
Willen vaellus	Kuopio
Susitaival	Suomussalmi
Toramojotos	Rovaniemi
Börbeli-jotos	Niinisalo
Kuren Kierros	Vesanto
Vuoksen Voitto	Imatra
Porsaanharjun Jotos	Virttaa

Naisten jotoksia

1990	Kangasala	
1991	Loimaa	
1992	Vantaa	
1993	Kurikka	Pitkämön Patikka
1994	Mikkeli	Marskin Motti
1995	Valkeakoski	Helka Walkia-Vaellus
1996	Lahti	Mastojen Mahti
1997	Kangasala	Kesäpäivä Kangasalla
1998	Kurikka	Paavalin Patikka
1999	Leppävirta	Soisalon koetus
2000	Nokia	Kaakkurin Jotos
2001	Miehikkälä	Salpa-Jotos
2002	Taivalkoski	Taivalkosken taivallus
2003	Vaasa	Kurjenkierros
2004	Paltamo	Posti-Kallen-Jotos
2005	Kauhajoki	Sotkan-Jotos
2006	Uusikaupunki	Jotos meren parthal
2007	Kuusamo	Kuukkelin kutsu
2008	Pieksämäki	Ristikiven Kierros
2009	Kurikka	Paulaharjun Patikka
2010	Äänekoski	Koppelo-Jotos
2011	Salo	Matilda-Jotos
2012	Jämijärvi	Harakka-jotos
2013	Hattula	Hattu-jotos
2014	Lahti	Vellamo-jotos
2015	Oulu	Virpi-jotos

**Kiitämme Urlus-säätiötä saamastamme
tuesta tämän jotosoppaan taitto- ja
painatuskustannuksiin!**

Reserviläisurheiluliitto ry

